

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 2 sierpnia 2023 r.

Wydział Polityki Społecznej
PS-II.431.2.8.2023

Szanowna Pani
Aldona Łyczewska
Kierownik Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
Al. Wojska Polskiego 18
11-606 Budry

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. 2020 r., poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w **Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Budrach** (Al. Wojska Polskiego 18, 11-606 Budry) (REGON: 511409989; NIP: 845-17-95-916).

W okresie objętym kontrolą, od dnia 1 sierpnia 2019 r. funkcję Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Budrach pełni Pani Aldona Łyczewska.

(dowód: akta kontroli: 15-16)

Kontrolę przeprowadził kontroler:

Paulina Sigiel – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Zabezpieczenia Społecznego w Delegaturze Urzędu w Ełku;

- legitymacja służbowa nr 41/2020 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko - Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
- imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 19 czerwca 2023 roku nr FK-IV.0030.562.2023 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Budrach.

(dowód: akta kontroli: 6)

Kontrola została przeprowadzona w dniach **od 3 lipca 2023 roku do 10 lipca 2023 roku**. Odnotowana została pod pozycją 2/2023 w książce kontroli prowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Budrach.

(dowód: akta kontroli: 14)

Kontrola odbyła się w trybie hybrydowym, tj. część czynności kontrolnych prowadzona była w sposób bezpośredni, czyli w siedzibie jednostki kontrolowanej, a pozostałe czynności w delegaturze Urzędu w Ełku, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do zgromadzenia materiału dowodowego, w celu ustalenia stanu faktycznego, a następnie dokonania oceny działalności jednostki kontrolowanej, a także sformułowania ewentualnych zaleceń pokontrolnych. Rozpoczęcie kontroli nastąpiło w czasie wideokonferencji, w trakcie której okazano legitymację służbową kontrolera. Upoważnienie do kontroli zostało przesłane przez e-puap przed rozpoczęciem kontroli. W czasie wideokonferencji poinformowano o zasadach kontroli w trybie hybrydowym, wymaganych dokumentach do kontroli oraz formach i terminie ich przekazania. Kontrola zakończona została spotkaniem z Kierownikiem, w czasie którego kontroler przekazał wstępne wnioski z przeprowadzonej kontroli oraz poinformował o przewidywanych terminach przekazania projektu wystąpienia pokontrolnego.

Akta przeprowadzonej kontroli dostępne są w systemie EZD pod nr sprawy PS-II.431.2.8.2023.

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**

przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w zakresie: zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami oraz świadczenia pielęgnacyjnego oraz realizowania ustawowych zadań dotyczących opłacania składki emerytalno-rentowej i zdrowotnej za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne i zadań ustawowych z tym związanych;

- **okres objęty kontrolą**

kontrolą objęto okres zasiłkowy 2021/2022 (od 1 listopada 2021 roku do 31 października 2022 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) w związku z art. 20 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.) – *zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych*.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budrach w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z uchybieniami**.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie informacji przekazanych przez jednostkę i sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu świadczeń rodzinnych za kwartał IV 2021 oraz kwartał I, II i III 2022 roku - przekazywanych za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej, dokonano następujących ustaleń:

1. W jednostce kontrolowanej, w okresie od 1 listopada 2021 roku do 31 października 2022 roku z dotacji Wojewody na realizację zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych wydatkowano ogółem kwotę **1 137 205,72 zł**, z tego na świadczenia objęte zakresem kontroli przeznaczono **731 022,14 zł** (stanowiło to ok. **64,28 %** kwoty ogółem wydatkowanej na świadczenia rodzinne), w tym na:

- Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami - kwotę **269 634,14 zł (2 688 świadczeń)**;
- Świadczenie pielęgnacyjne - kwotę **461 388,00 zł (221 świadczeń)**.

1. Z rozdziału 85502 finansowane są zadania wynikające z: ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów; ustawy o świadczeniach rodzinnych; ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz opłacane są składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osoby otrzymujące świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek dla opiekuna bądź zasiłek dla opiekunów. **Wójt Gminy Budry** - na realizację zadań zleconych w rozdziale 85502 ze środków własnych w: IV kwartale 2021 roku oraz w okresie od I do III kwartału 2022 przeznaczył kwotę **38 790,66 zł**.

(dowód: akta kontroli: 10-12)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gmina Budry liczy ok. 2 790 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych jest Wójt Gminy Budry. Zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach. W kontrolowanej jednostce decyzje z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych wydawane były na podstawie upoważnień udzielonych przez organ właściwy, tj. przez Wójta Gminy Budry.

Na dzień rozpoczęcia kontroli Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach wykonywał swoją działalność na podstawie uchwały nr XXVIII/156/2017 Rady Gminy Budry z dnia 29 marca 2017 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budrach. Statut został zmieniony tylko raz (zmiana z dnia 22 października 2020 r.).

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budrach w okresie objętym kontrolą określał Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wprowadzony Zarządzeniem Nr 2/2017 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budrach z dnia 10 lipca 2017 roku. Regulamin zmieniono ośmiokrotnie (ostatnia zmiana z dnia 16 lutego 2023 r.) Po dokonanej analizie dokumentów kontroler stwierdził, że obowiązujący Regulamin organizacyjny jest aktualny w zakresie objętym kontrolą (§ 5 Regulaminu).

(dowód: akta kontroli: 15, 17)

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

W trakcie prowadzonych działań kontrolnych ustalono, że GOPS Budry był organizacyjnie przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą. Działania kontrolne wykazały, że w okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających m.in. z ustawy o świadczeniach rodzinnych zajmował się jeden pracownik zatrudniony na stanowisku pomoc administracyjna (zastępując w tym zakresie długotrwale nieobecny referent) którego bezpośrednim przełożonym był Kierownik GOPS w Budrach. Pracownik zajmujący się realizacją

kontrolowanych zadań posiadał aktualny zakres czynności oraz upoważnienia udzielone przez Wójta Gminy Budry - niezbędne do prowadzenia postępowań administracyjnych oraz podpisywania decyzji. Zadania te wykonywano na podstawie aktualnych przepisów prawnych w zakresie świadczeń rodzinnych.

W okresie objętym kontrolą referent - ze względu na długotrwałą nieobecność - nie uczestniczył w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu jego wiedzy oraz umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych mu zadań, jednakże w 2023 r. referent odbył już 3 szkolenia mające wpływ na podwyższenie stanu jego wiedzy (szkolenia z dnia: 7 marca 2023 r., 11 maja 2023 r. oraz 6 czerwca 2023 r.). Udział w szkoleniach potwierdzał podpisany przez Kierownika GOPS wykaz odbytych szkoleń.

(dowód: akta kontroli: 15-17)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach mieści się na piętrze budynku przy Al. Wojska Polskiego 18 w Burach. Realizacja zadań objętych kontrolą odbywa się w pomieszczeniu na piętrze budynku o powierzchni ok. 21 m². Przy wejściu do GOPS nie usunięto barier architektonicznych. Stanowisko pracy osoby realizującej zadania objęte kontrolą wyposażone są w niezbędny sprzęt i urządzenia biurowe. Na korytarzu nieopodal wejścia do pomieszczenia, w którym realizowane są zadania objęte kontrolą – umieszczono krzesła dla interesantów, dostępny jest też kącik, w którym mogą wypełnić dokumenty.

Akta spraw dotyczących świadczeń rodzinnych gromadzone są w teczkach wpiętych w porządku alfabetycznym w segregatorach. Dokumenty przechowywane są w zamykanych na klucz szafach ustawionych w pomieszczeniu zajmowanym przez pracownika realizującego zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Kontrolerowi przekazano umowę na oprogramowanie do obsługi świadczeń rodzinnych zawartą z Sygnity Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie. Ustalono, że w GOPS w Budry osoby realizujące zadania objęte kontrolą posługiwały się aktualną wersją oprogramowania, zgodną z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

(dowód: akta kontroli: 13, 17)

IV. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

Z informacji podpisanej przez Kierownika GOPS wynika, że w okresie objętym kontrolą nie rozpatrywano żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych.

(dowód: akta kontroli: 17)

V. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych

Z przedstawionych kontrolerowi materiałów wynikało, że w okresie objętym kontrolą GOPS w Budrach prowadził **95 postępowań** administracyjnych dotyczących rozpatrywania przyjętych wniosków o przyznanie świadczeń w sprawie ustalenia uprawnień do pobierania zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami oraz świadczenia pielęgnacyjnego, zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych, w tym:

- **81** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami (w tym: wydano **8** decyzji odmownych);

- **14** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego (w tym: wydano **8** decyzji odmowych).

W okresie objętym kontrolą w GOPS Budry prowadzono **1** postępowanie związane z ustalaniem nienależnie pobranych świadczeń i żądaniem ich zwrotu (wydano 1 decyzje). Nie prowadzono natomiast postępowań w sprawie rozłożenia kwoty zobowiązań na raty. Nie prowadzono postępowań odnośnie umorzenia nienależnie pobranych świadczeń. Ponadto wpłynęło 9 odwołań (8 z nich dotyczyło świadczenia pielęgnacyjnego, 1 zasiłku rodzinnego). Odwołania zostały zakończone następująco:

- odwołanie dotyczące zasiłku rodzinnego rozpatrzono w trybie art.132 kpa;
- odwołania dotyczące świadczeń pielęgnacyjnych: 3 decyzje zostały utrzymane w mocy, 1 postępowanie wróciło do ponownego rozpatrzenia, a 4 decyzje przez organ II instancji zostały uchylone i SKO świadczenie pielęgnacyjne przyznało.

W czasie prowadzonych działań kontrolnych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Budrach skontrolowano akta **15** losowo wybranych spraw, w których łącznie prowadzono **17** postępowań administracyjnych - zakończonych wydaniem decyzji - związanych z realizacją zadań objętych kontrolą.

(dowód: akta kontroli: 9-10)

Losowy dobór próby badawczej dokonany został spośród wszystkich postępowań administracyjnych prowadzonych przez GOPS w Budrach w okresie objętym kontrolą – z zakresu zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami oraz świadczenia pielęgnacyjnego.

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań. W trakcie kontroli, na bieżąco udzielano instruktażu pracownikom realizującym kontrolowane zadania.

VI. Kontroli i analizie poddano:

- **8 spraw** związanych z zasiłkiem rodzinnym, w których prowadzono **10 postępowań administracyjnych**, w tym:
  - **6** postępowań zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych ustalających uprawnienia do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami,
  - **2** postępowania zakończone wydaniem decyzji odmownej w zakresie ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego,
  - **1** postępowanie dotyczące zmiany lub uchylenia poprzednio wydanej decyzji przyznającej prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami,
  - **1** postępowanie zakończone wydaniem decyzji ustalającej nienależnie pobrane świadczenia,

(dowód: akta kontroli: 21-23)

- **7 spraw** związanych ze świadczeniem pielęgnacyjnym, w których prowadzono **7 postępowań administracyjnych**, w tym:
  - **4** postępowania zakończone wydaniem decyzji przyznającej w zakresie ustalenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego,

- 3 postępowania zakończone wydaniem decyzji odmownej w zakresie ustalenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego.

(dowód: akta kontroli: 15)

VII. Realizacja ustawowych zadań związanych z opłacaniem składki zdrowotnej i emerytalno-rentowej za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne.

Kontroli i analizie poddano akta 3 osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne – w zakresie opłacania składki zdrowotnej i emerytalno-rentowej za te osoby oraz realizacji zadań ustawowych przez płatnika składek.

Analizą objęto dokumentację z miesiąca października 2022 roku.

(dowód: akta kontroli: 18)

Ilość skontrolowanych spraw i ich akt była wystarczająca do dokonania oceny realizacji zadań objętych kontrolą, w tym prowadzonych postępowań administracyjnych, a zastosowane do oceny mierniki były reprezentatywne dla losowo wybranej przez kontrolera próby badawczej.

VIII. Ustalone uchybienia

- **uchybienia niemające wpływu na kontrolowaną działalność tj.**

1. W 2 przypadkach stanowiącym 11,76 % kontrolowanych akt - przed wydaniem decyzji odmownej brak było udokumentowanego zawiadomienia strony wynikającego z art. 79 a w zw. z art. 10 § 2 i § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Dotyczy decyzji: SR.ŚP.5223.20.2022, SR.ŚP.5223.17.2022.

(dowód: akta kontroli: 20)

Skutek ustalonych uchybień:

W ww. sprawie negatywnymi skutkami dla strony może być niemożliwość wypowiedzenia się w zakresie wskazanych przez organ niespełnionych przesłanek do wydania decyzji zgodnej z żądaniem strony tj. np. przedkładania dodatkowych dowodów.

2. W 4 przypadkach stanowiącym 23,53 % kontrolowanych akt – w pouczeniu decyzji przyznającej świadczenie pielęgnacyjne brak było wystarczających pouczeń dotyczących świadczeń nienależnie pobranych (art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych), dotyczących warunków jakie należy spełnić aby uzyskać kontynuację świadczeń (art. 24 ust. 2 a ustawy o świadczeniach rodzinnych), oraz sytuacji w których świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje (art. 17 ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych).

Dotyczy decyzji: SR.ŚP.5223.03.1.2022/2024, SR.ŚP.5223.18.2022, SR.ŚP.5223.21.2022, SR.ŚP.5223.09.2021.

Skutek ustalonych uchybień:

W ww. sprawie negatywnymi skutkami jest niejednolite postrzeganie obowiązku wynikającego z art. 9 Kpa w przedmiocie należytego i wyczerpującego informowania stron postępowania administracyjnego o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie praw i obowiązków uczestników tego postępowania.

Przyczyną powstania stwierdzonych uchybień jest niewystarczający nadzór Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budrach nad realizacją zadań w okresie objętym kontrolą.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i ocenę wnoszę o:

1/ Bezwzględne stosowanie procedur wynikających z art. 79 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 roku, poz. 775 ze zm.), w zakresie odmowy prawa do świadczeń.

2/ Uzupelnienie w decyzjach przyznających świadczenie pielęgnacyjne, pouczeń dotyczących świadczeń nienależnie pobranych (art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych), dotyczących warunków jakie należy spełnić aby uzyskać kontynuację świadczeń (art. 24 ust. 2 a ustawy o świadczeniach rodzinnych), oraz sytuacji w których świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje (art. 17 ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych).

Proszę Panią o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie **14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia**, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki**